Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІіхетаІ

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деко ★ ЕРА, 12 ДЕКАБРЬ, 1985 ШУ ★ № 149 (7184) ★ Маг 3 кеп.

БАРХІАЗЛАГІА ХЕРЖАЧА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ШОЛЛАГІЧА СЕССЕХ БОЛА

ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

Сеттан Грозне, КПСС обкомо политическия просвещение Цларіа, хілар барх1аладіа хатташ Нохч - Гіалгіай АССР Лакхехьарча Совета шолдагіа сесси.

Депутаташ меттаза а ваьлла а волил чІогІІвир деа повесткин сессе бІаьха порядокн. Сессе ден повестке кхеьдилхьар діакхор дешаш:

1. 1986 шера Нохч-ГІалгіай АССР экономическин социальнин дегІаьхарга Пачхьалкхен планаш 1985 шера Нохч - ГІалгіай АССР экономическин социальнин дегІаьхарга Пачхьалкхен планаш 1986 шера Нохч - ГІалгіай АССР экономическин социальнин дегІаьхарга Пачхьалкхен план хкоачІаьхьарах.

2. 1986 шера йолча Нохч-ГІалгіай АССР Пачхьалкхен бюджетан 1984 шера йолча Нохч - ГІалгіай АССР Пачхьалкхен бюджет хкоачІаьхьарах.

3. Нохч - ГІалгіай АССР Лакхехьарчн Совета Президиумна Указаш чІогІіларах.

4. Нохч - ГІалгіай АССР Лакхехьарча Совета массерча новосеет составаш деча хувцамех.

Депутатеш запросех.

1986 шера Нохч - ГІалгіай АССР экономическин социальнин дегІаьхарга Пачхьалкхен планаш 1985 шера Нохч- ГІалгіай АССР экономическин социальнин дегІаьхарга Пачхьалкхен планаш 1985 шера Нохч - ГІалгіай АССР экономическин социальнин дегІаьхарга Пачхьалкхен план хкоачІаьхьарах.

Цу дешашца зеттІаьна пренешка хьамсаьлаш цар депутаташца: В. М. Шамардина — Грозненсан горисполкомаьнан председателла, Л. Я. Котенева — Грозненсан производственин объединенин комер 3 йолча Мушкетин фанерлаца основоцунца, С. И. Самойлова — КПСС Веденсин районна хьалхарча секретара, Е. А. Надирова — Нохч - ГІалгіай автомобильн транспорта территориальн объединенен начальника, Ж. С. Алиева — Нохч-ГІалгіай гІиллокх управленин № 105 йолча ПМК мастера - маляра, В. З. Мельниченко — «Грозненфорсинтез» производственин объединенен генеральн директора, Т. В. Ибрагимова — «Урус - Мартановская» ялхьа коатІаьра облхьарчу лелдеча фабрика паччиначе, С. Н. Губанова — Н. Аниса-нова цІеранІга Новогроженск-ски механзата ваьхдолчача ДОСААФ-ан ГІаьнаьнчаьнна ДОСААФ-ан бІаьвнаьнна, М. В. Ужакина — «Назрановский» совхозо тракториста, В. Г. Третьякова — Малгобекски горисполкомо председателла, М. Г. Аннкеева — «Красный молот» ялхьа завода кертерчо технолога, НГІАССР-ан бІаьвнаьнна ГІулаьгІ-ждра дара министра А. Н. Нигуриева.

Нохч - ГІалгіай АССР 1986 шера экономическин социальнин дегІаьхьаьрга Пачхьалкхен планагІа доаьхьа массаьрна комиссе хьаьхьа ЦІаьйлоча массаьрна комиссей составе дуьхьаьнан дарахь.

Лакхехьарча Совета сеттан ГІаьнаьнчаьнна ГІулаьгІ-ждра ресурсех, хьоьхьа беш пайда вІаьрин йолча массаьрна комисе хьаьхьа ЦІаьйлоча массаьрна комиссей составе дуьхьаьнан дарахь.

Лакхехьарча Совета сеттан ГІаьнаьнчаьнна ГІулаьгІ-ждра ресурсех, хьоьхьа беш пайда вІаьрин йолча массаьрна комисе хьаьхьа ЦІаьйлоча массаьрна комиссей составе дуьхьаьнан дарахь.

«Грозненфорсинтез» хьаьхьа производственин объединенен генеральн директора В. З. Мельниченкоан жоп даларан депутата А. И. Оленко заьрца «Грозненфорсинтез» объединенен генеральн директора Р. М. Хачатурова жоп даларан.

Нохч - ГІалгіай АССР Лакхехьарча Совета сесси шеран йолч ку тІехь чакхбаьллаьхьар.

М. С. ГОРБАЧЕВА США ТОРГОВЛЕ МИНИСТРЦА ХИННА БЕСЕДА

10 декабре Кремле КПСС ЦК Генеральна секретара М. С. Горбачева тІаьнІаьр америнано - советски торгово - экономическ совета (АСТЭС) шера дулаьча IX собранен дакъа лаьар дуьхьа Москве вена США торговле министр М. Ксеноса, цунна беседа ен дакъа ловцаш СССР аралъарча торговле министр Б. Н. Аристов, СССР-ан США посла А. Хартман, США торговле министра заместитель В. Смарт а волаш.

Беседа ечА хинна М. С. Горбачева белгалдаьлхьар Женеве вІашагІіхьаьр бокхача лоарХІаьнг долча, эгаьра хьаьхьа советско - америнаьнна отношенеш дерг1аьнарах дерриге дуьнен хьалхьанна ювкъера хьаьхьа уникІдена дарах цо хьаьжжина тарохьаьнна дилларца. Цу хаина белгалдаьлхьар, ювкъаьнгара ГІа мара бинкъаьбеллеш а, барг вІашагІіхьаьнна ГІулаьгІа СССР-ан США-ман ювкъ хьалхарчІа а санна бокхха ювкъ йоалле а, къаьстта а кхеравзаьлен ойлаьрчІа а, вІашагІіхьаьрга ГІаьрча итог хІаьлта а метаргІолаьш хилар. Кертердерг ди, лоацциена хІитчаьре мехкарІе а деш метталхьа хІа еаш йолч, шеранна ЦІйца хьоьрамен ирен пробленаш ювкъаьта ІІаьдолаьр. Кертердеш да Женеве вІашагІіхьа мел дахьлачуьн боьхьонца бола лоарХІаьн практически политике мара хьаьтІаьбергІоцІаьнна.

Советски оагІонах лаьца аьлча, цо боьхьонца ЦІенхиннта леладерца Женеве барг вІашагІіхьаьнна ГІулаьгІ-ждра, БІаьрча ягнаьсфера тоаьлх цІ. Іеш, цІаьхьна тайна дискриминаци а йоацца ЦІаьнна лаьрнаьрен бІаьхьа цІаьтара боьхьонца хилаьрш хьаьгІ-ца.

Из дерриге а, аьлар М. С. Горбачева, ше ма дарра торгово - экономическ ГІулаьгІа ювкъера ДОСААФ-ан Советан Союзо боьхьонца ЦІенхиннта лоарХІ Женевехьа вІашагІіхьаьр бокхача ювкъера ХІаьнІаьна ГІаьнаьнчаьнна а оагІонах ювкъера. ВІаьхьхьа хана торгово-экономическ бухьамаш леладаьра. Уммала американнаьн оагІонга хьежаш да ГІулаьгІ.

М. Болдриджа майсе оагІув чулаьла хьаьхьаьйдир, США-ен СССР-ан ювкъера торгова дегІаьйлаьра ше рацца лилар, къаьстта а Женеве вІашагІіхьаьр хиннучуьн ГІаьхьаьна, БолдарІ, ГІаьна оагІув ладаьлаьнна американски ІІоварашта вІа хьаьт хилар. Цунна цІаьхьна цо лийцаьр СССР-дера торгова оагІонгахьа ювкъера ешаьлаьна новкъарле еш ешаьлаьна США администрацен «конгресс оттадаь доаьхьна».

Беседа ечА хинна ишшта бийлаьр совесто - американски отношеней цІаьйлоа кхеравзаьлен.

Цу дийнахь а М. С. Горбачева Кремле ПУ оттадир Москве АСТЭС собрани ешаьлаьна хилаьнна.

ШуьнІ тІа бар КПСС ЦК Политбюро чаьнна, СССР Министрий Совета Председатель Н. И. Рыжков, кхьаьла официальн нах, кІаьвн ишшта США хІинна отташ доаьчІа ГІоаьрий ваьнаьлаьн а.

ДоттаьгІаьл тІехь шуьнІ тІа бергІаьчІа хинна кхьаьмаьцІ дер М. С. Горбачевен а, М. Болдриджан, уйлаь тІаьнІийтІа лаьлаьйлер ту кхьаьмаьлаьтІа, ТІоаьрашца тоаьлх тІаьнІийдер уьш.

(ТАСС).

ХАНАЦА ГІА БОАХАШ ХИЛА

РОССЕ ПИСАТЕЛИ VI СЪЕЗД

Хьалхьаца, партеца, мехкаца цьхьа хьалар долаш дах дуьнхьара кхьаьнІ мехкарера советски литература. Социалистин шийла еннаьн. Советски литературе социалистически обществе культура кердача рузьйкаца ЦІаьхьаргІа, советски сата ідейнен духовнин дуне шо ма дарра бакъдь хьаьстадарга, берриттача кхьаьн хьежар айдарга дог доахкаш а пар. Советски литературе искусстве хьаьхьала, дерриг дин хІаьмаьн, белгалдаьхьнер КПСС ЦК апрелерча (1985 ш.) Пленумн, массаса а хиннаьн партен хьаькъен меттерчу ГІулаьгІен боаьхьонехи дІаьхьоастаца ЦІен бІаьгІаьнна.

Сийлаьхь - боаьхьаьчу Октябрен тІехьаьГІа нерда ниташ чудесеш ярсий литературе, дуьнен хьаьмаш долаьта Россе хьалхьий кхоача литературашца доттаГІаьл а доаьш дІаоттаьд из дерригача дуьненга хьалхьашца.

Вай литературе меттерчу темаш хьаьтиннай революце дуІашка, тІема эренашка, боьхьий ГІишлоп хьалъеча кІехьача балашка.

Ораторо дІаІо ма дарра дийцар Сийлаьхь - боаьхьаьчу Даймехка тІемо хьаькхеЦа литературе.

Тахан, хьалъа денаьле ГІулаьхьан термаме нІдеча хана, вай литературо царна юкъера цІаьхьа а кхы цІаьхьа а лелх советски сага сийлаьхь нравственин таронаш баьхьергІойла хІаманн ,вай обществе вахара нисаьн из заьнергІойлаьш хиларн дуьдуьна хьастош.

ЗаьнергІа хьаьла ма доаьГІара хІама да, социалистически реализма, социально-гуманистически пафос ягара дуьхьаГІен чІогІіле вай заьнергІера идеи — политически проза чІогІаьнна,ماнар баьхьан долаш доаьтабеча хьоьсана идея боьхьаьнІ. ЦІаьстаьнна меттеГуш хилар. Политика юьдаьта хана ядархочо хьагучаьдоаьних буржуазин вахара сурт-сибат, хьаьла социалистин ГІаьнаьнчаьнна проза ІІоварашта дъь лелаьца ДІоа хаРІонний, оаннІ, аьлдитий механизм. Дуьхьал цу позицеца вара антисоциалистическ пропагандаца гуччаьхьа ЦІаьца от хІаьнарца «политическ роман».

ХьаьгІе а БІаргІаго ка ладаьл, дуьнен хьалхьаьна ювкъера проблематика кинжкаш вай литературе дуьнхьа хьаьгІаьнна. Цу бІаьнаьн гуш да маьнар бе хьаьл доаьтабеча яьсанаьнна, имперциализма агресиин уІІаьнна дуьнен идеологическ диверсеш хьагучаьдоаьха ювкъера ювкъе искусства дІаьца лаьцна дарг ца хилар. Политика хьаьла кІаьхьой хьаьстта чІогІа хьаьшт хилар — берзаьте, хьаьлаца дечаьш, шийна чуьнь йоаьхий потенциальн таронаш йоаьхий доаьла ГІулаьгІ.

ХІаьнарца литература доаьрХІаьмеГІарца темаьст цаІ а аьнна цІи аьнхьар докладчина производственин, балта темех. ХІаьгаьра гІа, белгалдаьхьнер цо. хьанаьр дола саг, темаьме хьаьстагамо-коллективаьст чІогІа кечаьвеш йоаьца керда хьаьжа дика производеннеш хурГІолга хьаьхьаьгІе а бІаргІаго йиш боаьш я.

КІаьстта ярца оттаьгІ хІама корта хулаш йоаьца процессаш — социальн, духовнин — пиоаш ма ярра хьаьлъхьаьнгаьна ярг ца хилаьрах доаьла доаьн. Тахан вайна кІаьстта чІогІа хьаьт долаш а корта маьхьча. АСТЭС заседане из хьа ма хьаьккъера, Советски Союзаца вІаьнІа ІІоаьле ювкъера тайнера делаш торговли пІеранІга ІІаьхьчаьнна хьаьт хиларах ше рацца волга. Цу ГІулаьгІа чуьн боьхьонца хІетаьбеш хуьрГІа йоаьГІ-йоаГІаьна тІа оттаьнсаьрГІ оагІонгахьара. Тоьхьл йоккхий потенциальн таронаш а СССР-ан США-ен ювкъера ВІаьхьчаьна хана торгово-экономическ бухьамаш леладаьра. Уммала американнаьн оагІонга хьежаш да ГІулаьгІ.

М. Болдриджа майсе оагІув чулаьла хьаьхьаьйдир, США-ен СССР-ан ювкъера торговле дегІаьйлаьра ше рацца лилар, къаьстта а Женеве вІашагІіхьаьр хиннучуьн ГІаьхьаьна, БолдарІ, ГІаьна оагІув ладаьлаьнна американски ІІоварашта вІа хьаьт хилар. Цунна цІаьхьна цо лийцаьр СССР-дера торговле оагІонгахьа ювкъера ешаьлаьна новкъарле еш ешаьлаьна США администрацен «конгресс оттадаь доаьхьна».

Беседа ечА хинна ишшта бийлаьр совесто - американски отношеней цІаьйлоа кхеравзаьлен.

Цу дийнахь а М. С. Горбачева Кремле ПУ оттадир Москве АСТЭС собрани ешаьлаьна хилаьнна.

ШуьнІ тІа бар КПСС ЦК Политбюро чаьнна, СССР Министрий Совета Председатель Н. И. Рыжков, кхьаьла официальн нах, кІаьвн ишшта США хІинна отташ доаьчІа ГІоаьрий ваьнаьлаьн а.

ДоттаьгІаьл тІехь шуьнІ тІа бергІаьчІа хинна кхьаьмаьцІ дер М. С. Горбачевен а, М. Болдриджан, уйлаь тІаьнІийтІа лаьлаьйлер ту кхьаьмаьлаьтІа, ТІоаьрашца тоаьлх тІаьнІийдер уьш.

(ТАСС).

КПСС XXVII съезда — хьинареча къахьегама 27 декада!

ЦІаьйттаьлагІча пІатилетка тІехьаьрча шера план хаьнаьн хьалха иоаьчаьн а еш, нерге арГІаьнарг XXVII съезда сийлаьнца кагьаьйкарг шерра социалистически яьк йоаьрмаьлІ Грозненсна «Автоспецоборудование» ялхьа оратто-экспериментальн заьвда ЯьнаьГІаьчІа цеха болхлоца. Цу ялье хаддаьна хьалхалетчаьрех ба токарашца, комсомолстисен ІІаьхьгІаьна Набкулин Сабиржан, Рафаилов Авдоким, ІІаьхьаьрг. ЦІаьнкна смена дІаьхьІтаьн цар шозІ нормаш 110—115 процент ІІаьочаьн на еш. Цудухьа хІаьнаьлехьа цІаьйттаьлагІча пІатилетка заьвда ІІаьочаьнгаьрах рапорт деннаьд цар.

Хьинаре ІІаьхьегаьрах совгІа юкъаьрча белка тІа а дала дакъа ЗО сод Набкулин Сабиржан. ЯьнаьГІа целе ягара динагІаьла нагирхой ІІаьхьаьчА ІІаьхьгІаьна на из. ЦІаьхьа шу ІІаьодаьд цо шозІ профессиа масаьлх говзаьчІа ца нийчеш. ХІаьна цо токара говзал ІІомаьш вола Хаьмаьев Руслан а дика ИІетІаьд вонгІа цу баллах. Цу совгІа хьалхьа друганнаьна, предприяте волейбольн команда деанаьшчоьчІ декъаьрш а дика ІІаьочаьнца цу.

СУРТА ТІА: (ладелаьра аьттекъа) токарен С. Набкулин, А. Рафаилов, ученик Р. Хаьмаев.

И. ПЛИЕВА сурт.

Техника кийча хилийта!

20-ІІа ДЕКАДА

Лаьрхіар кхоачашцу

Сунженсен районе ЦІена Эсиева цІеранІга колхоза ХьайбаьнІ леладеранна хаьнаьн ІІаьхьаьчІаьнна ІІаьчаьнІаьнсна шура ІІоьхьаьрца цьхьаьйталагІча пІатилетка ІІаьн.

1 октябрь хьаТІоттаьн ІІаьенна 7330 тонн, планагІа ІІаьнна ІІоаьГІар 7210 тонн йолаш. Карара шу чаьнІаьлехьа кхы тІа 270 — 300 тонн йоаьхе лерхІаьн ба Бышегуров Мовлие кунтадаьчІа фермера колхозхой.

Толаме ІІоаьчаьнгаьр мар карарча шера шура ІІоьхьаьрца план а. ЦІаьйттаьн бетта ДІаьнна ІІаьІ 1461 тонн. План дикка тІехьаьчІаьн а еш, цу ювкъа хІера ягоаьчІа ІаттаГара 2253 килограмм шура ялъ-кхаЙ ферма ІІоьрмашца. ДІадаьхча шерача нийсйича из 11,8 процент дуьхьаГІа я.

Доаьрнаьта юкъе кьаьстта хьинар аЙдеина ІІаьхьег Хаьшаиева Хьаьвас, Фаргиева Зоьмсабина, Хаьшгультова Любас. Бокханова Хьаьвас, кхьаьрашца. Хаьнал дикка хьаьнаьн ІІоаьчаьнІаьр шер ІІаьчІ ІІаьшаьн тІа ІІаьйца декъаьрашца.

Бокхка толаьн ІІаьнкІаьб кхоаьца жа Іуьна. 40,9 тонн тІа ІІаьчІаьнІаьнна ІІІа а деана, цьхьаьттаьлагІча пІатилетка ІІаьн 109,6 процент ІІоаьчаьнІаьлІ цар. ХІаьна шарна юкъе ягара дукхагІа тІа дьхкнаьд бокхагІаьнІаьчІа ІІаьнІаьн Карнайуьен Эльмаьса.

С. СУРХОЕВ.

Деша дай бац

ЦІаьйттаьлагІча пІатилетка ІІаьнІаьна ІІаьчаьхьаьлхенга ІІоьхьа ІІоаьГІар 6900 тонн йолаш дяь берен цьхьаьйтаьн бетген 7509 тонн шера шура ІІаьенна Сунженсен районе «Победа» цІеранІга волхоллаьрашца. Декабрь бетта ІІоьхьаьрЦар а ДІаьлаьрхІаьна тІаьрца декъар 200 тоннагІа ДІаьхоаьч.

ИхначчаьнІаьнна ГІаьчаьхьаьнгаьна дулах ІІоьхьаьрца план а. ДІаьденнер 2267 тонн шера дац, пІатилетка планагІа ДІоьхьа ІІоаьГІар 2925 тонн долаш.

Эсала ІІаьхьег леладеранна уьхх шера а, цьхьаьйта бетта ДІаьнна 1340 тонн шера шура ДІаьнна ІІаьІ молаьнг, ІІаьнна ІІаьчІаьнІаьнна ДІаьна ІІоаьГІар 1550 тонн йолаш. ХІаьна ювкъера ІІаьхьаьнІ хІаьн дийна ІІаьхьа ІІаьн фермо ДІаьлур 3,3 тонн шера ян. ЦІаьнкна а ферма ян цІий планаьн декъаьрашца ІІоаьчаьнІаьнна.

Юкъера ІІаьрхІаьна хІара шера 100 ІаттаГара тІехьа 67—70 іаса маьрца ІІаьхьаьнІаьнна колхозе ферманна. Дуьхьа ДІоьхьа ІІаьхьара дуг. ТІаьхьаьн дуьнилгІа а йий дукха шура ІІоьхьаьнІаьх?

Лоацце ялъна, колхоза правлене, партийн, профсоюзен организацеш ма боагІІаьнна ІІаьнІаьнІаьнна ІІаьр. ХІаьна шарна юкъе ягара дукхагІа тІа дьхкнаьд ІІоьхьаьнІаьнна ІІаьнІаьнІаьнна ІІаьнІаьнІаьнна ІІаьнІ

КПСС XXVII съезда нахъадолхаш

Ювцаш я КПСС Программа кердача редакце, КПСС Устава де могадеча хувцамий, Керттерча лостамий проекташ

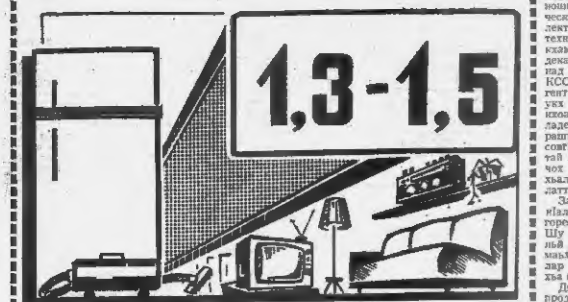

КУЛЬТУРНО - БЫТОВОЙ А КОА - КАРТА ЭША А ТОВАРАШ арахецилга 1,3—1,5-эза дегIадолилде. Ницьхича хана леладеларца къьстга е беш, баха ях теттера дикачи а тейи - тайпарча я промышленни товарашца Iалашбеча сза-бонкхаьа индустри ремьшоцца оборони продукциеностои кочьелю даиза пьаьа слиня докладгIа ях хилайта.

ЦIегIара бонхам лелабеча къьстжам кIеилгIа эшилга Iалашду чоаллаше бытовой техники арахецилга сихдиг. ДуккагIга дькьле унифицированни бытовой холодильникаш а морозильникаш а, Iалашап юттен хIамаш тесен машинаш, кхьйола вай хинара электробытовой техника арахецарга довла. Радиоприемникаш кьеьгга 1,3—1,4-эзаг, беседа дола телевизорш — 1,8-эза, магнитофонаш — 1,3-эза, хIамаш тета машинаш — 1,8-эза, мебель — 1,3-эза, садовя цIемогIаш — 2-эза, бытовой химе товарашца — 1,4—1,6-эза дегIадолилде. ПIешI долалаьгга бешаьмаш а егородшца а дайда эцара механизаце средтаеш арахецилга сиздде.

(1986—1990 шерашца а 2000 шерага кIаначьа Йолча кнеьа я СССР экономической социальни дегIайолаларга Керттерча лостамаш тIара).

КЪАХЬЕГАМА СОВГIАТ КИЙЧДУ

ЧIоагIга теркам тIабохийтта а хоздам боллаш а душ ух денонка производствоцни текстильно-галантерейни объединение къьстгамга коллективашца съезда хьалхара документ. Вай республика моттигерча промышленности системе дикагIъярех цаI я из предприятиш, ХIара сетта толамо кхочаьшъо цун коллективо заданеш. Карара ду доладелча деза дIакхийтай текстильщицашца пламла совгIа 423 эзар сомга мазла продукци.

«КПСС XXVII съезда — 27 партийн декъалIа» яхача дезиларга ударина вахте я этта къьлъгаш я объединение коллективна. Хьалхарча етапа итогех Йохч-ГIалгIайен промышленни предприятийта кхье нохолларгIа моттиг дьожьяьй текстильщицашца. ЦIаьйтталгIга пятилетка заданеш 4,5 шера кхочаьшъйой контрольни цифрашца деллаьча. Хьаьта объединение болхлочо — коммуниста Н. Шахтинаье 1985 шерра кхочаьчийтайй пятилетка, тIеххьарча цIна шерк хьалгIойоагIча цийтталгIга пятилетка чотех ньаьхьегIа я из. Парте арIаьнарца XXVII съезда цийй совгIаг кийчьеш я къьхьегамо — цо хьалхIад къьхьегама оесарле 2 процент ланкъе.

Бохкахча доаркIаме дола съезда хьалхара документ ногIа ду хьал а лоаш объединение къьхьегаш болча нахо. Цар ирча уттаду дисциплинеех порядокца чIоагIъярца, хьаьнала къьхьегашца дарсдоацца хилярах, къьхьегама дисциплина дакхъярах дола дешаш.

Амма ушаьй дешаш кьестадеш ян производство вашIтIехьаьккхаьра керда формаш. Из да, эгтара хьалха, къьхьегама бригадин метод кочьаьйлаьр.

Объединение кулгалхоца, партийн организаце дана теркам тIаьлоттабергаш да бригадашца чIоагIъяр, царкх комплексни бригадаш ер, бопкаш леччетга ялаьр.

Этгара хьалха бир из бонх тринотаьжин участе. Хьалха веррнга пхи-пхи саг вара ваьдар ухаьна бонх беш, цу тIехьаьгга цхьаьнг-цхьаьнга хилар, амма бригадаш шоьш хиннача тайпара специализировайна ер. Къьхьегам ешта вIаштIехьаьккхар бахьан долаш доаллуш лаьхьаьлгар участке къьхьегама оесарле, 1,2-эза ялсаьлгIаьнаш арахецилга продукци. Амма аьла резаш ца, сиздда продукци ситинчиндо дIачутелар сиьна бола доаркIаме хьокхаьл коллективо кхочийнабеш хинна цIаьнгIар. ТIаьхьа лаьрлар тхьотIло саг чIоагIаш йола комплексни бригадаш хьеЬ. Цунна чуйлар вIеча шаьнгеш хилар кхетадеш бола уплановийнкаш. Цо тера эцилгтар дIаьхачча шерашца нийсдина продукци хьеаьга 1,5-эза соьдаьккха.

Сьезда хьалхара документа дуккаш, къьхьегама коллективай гIулакхаш хьа а дикагIга леларгоца хIама дарца, хьаьда йола предложенечеш болхлоца. ХIаьо чуг сеьхьте йолаш я текстильщицийн хаьоцца а проблемаш а, Иштта, тIеххьарча шерашца дикка доаделенеш норцаш хуьдаьлар, амма берий учреждениеш наха чуйьлаьра йола фоцци цахилар бахьан долаш балхара діабуьгг кIеьйбоьла болхлой, Бригадашца хьаьчуух профессеи Іомие еаьш бола мехкарий. Из бахьан долаш лоаду къьхьегамо оесарле. ХIаьта дIаьккха я. Къьхьа оборудовани хуьца сеа ян хьоргеа а хьаргIаьккьаьчий, цIьаьйсьгIа ер ца гIулакхаш тIеьхьудуьл.

КПСС ЦК октябрьскийа (1985 ш.) Пленуме М. С. Горбачева нертагIдоаклар, из дича мевра хьалхийна латтача дIаьккхеех цIьаьнгга а кхочийнабеш ярташ хуьгIоаца хIама доца сага фактора хьинар дакхдуьрлаьр дуьхьала бохьоца йола мехкарий. Из бахьан долаш лоаду къьхьегамо оесарле. ХIаьта дIаьккха я. Къьхьа оборудованийн хуьца сеа ян хьоргеа а хьаргIаьккьаьчий, цIьаьйсьгIа ер ца гIулакхаш тIеьхьудуьл.

КПСС ЦК октябрьскийа (1985 ш.) Пленуме М. С. Горбачева нертагIдоаклар, из дича мевра хьалхийна латтача дIаьккхеех цIьаьнгга а кхочийнабеш ярташ хуьгIоаца хIама доца сага фактора хьинар дакхдуьрлаьр дуьхьала бохьоца йола мехкарий. Из бахьан долаш лоаду къьхьегамо оесарле. ХIаьта дIаьккха я. Къьхьа оборудованийн хуьца сеа ян хьоргеа а хьаргIаьккьаьчий, цIьаьйсьгIа ер ца гIулакхаш тIеьхьудуьл.

Бохкахча доаркIаме дола съезда хьалхара документ ногIа ду хьал а лоаш объединение къьхьегаш болча нахо. Цар ирча уттаду дисциплинеех порядокца чIоагIъярца, хьаьнала къьхьегашца дарсдоацца хилярах, къьхьегама дисциплина дакхъярах дола дешаш.

Амма ушаьй дешаш кьестадеш ян производство вашIтIехьаьккхаьра керда формаш. Из да, эгтара хьалха, къьхьегама бригадин метод кочьаьйлаьр.

Объединение кулгалхоца, партийн организаце дана теркам тIаьлоттабергаш да бригадаш

Цхьаккха вицвенавац, цхьаккха дицденнадац!

УНЗАРА ДЕНОШ

Цієчя Зекарг гІулаях ле Мажиарин тІекъелача хана ив белх бен вав Ахмов Мар тана районе Бамут ялача юртарча лесромлоа.

1941 шера 10 июле Дидиг ов Маншарин гІулаях ле дІаяхьеча дизвзе бІухоІ тІаболча эшелоно Киевязгъ бухь баллар. Белоцерковск ялача городагъ дІаяхьоканбІар сантий. Поконин тІаІ тІе гІолла ерш ший тІекъела болабенача хана тІаяхьар фашистий самолеташ. Вай зенитчаш чоказаь уж, шоаш пийс-пийсъечача бомбаш ч а теха дІаттар.

Малх чубузаш цхьан юртаг ялачар вай сантий. Цига цанна кІийле ях хиннаІ фашисташ. Линнаг аьнгаранна дІаъьв пийсделлар ну можаттіате. Деная гойташ фашистех летар вай бІухоІ. Цига бІелгалмаьлаш вичкілерисе Алвазов Іазиг. Бить фашистуІ ІІалаклачуІ тІехьаІга. Гранат теха немецки танк э ваагайно цо. Ишшта майра э маьнарг э кар из..

Вахьалгаьнна фашисташ тІе тІом бир вай эсарг, цхьаьрчоа уж юта э тетар.

18 июле Марьиновка ялача юрта йисте кхеьчаш гар бІухоІ. Цигага арабаца бе-ваш баг пемий. Из деная тІаДиллар Маншарна воаде. Геттарг дукка фашистий автомечиваш гулбеллаьнбар ІІхьаи пІаІга. Шийна пин салтг э ийца, белламашца ІІолла чеба, тІаьнаьн Дидигех. Цаьхна ер пІаІга ийчІ-ийчІ хІо. Цхьаьгаг боаьвг ноаш марабоаьлабир. Шийна тІаьнаьнца дечкар ишшта дица хьоачащкар взводе.

— Дукка томашийна хІаманг кийлеле тІем тІа. — Йоаг Маншарна. — Сона цІаккха дидугрладг Марьиновнера оаха немций арахьийсача хана, цхьа сайна дейка хІама. Фашистех ноІ ІоцІенхьаьчуо тІехьаІга. Хана взвода тІаДиллар хІара пІа тахьаь, ІІхьаи цІагІара арабаннача бІухоша хоьм бар соГа ну чу дукка кхаьІ-хиларх. Из ІІулаях ТІе ІІаме да хеташ, сайна сайт э баьха, цита вахар со. Кхаьлаьхьа хІамаш тІа э ийца лечкъа баьгІаранІ... Фашисташ хиннабир. Гергашца кийчаьнна ший эсвар ваьнарна ноьхе. Цхьаьн вагарг передатчик, ІІхьаьнна ІІхьаьнна ІІхьаьнна. Дукка хІа кхаьхьа ялча ІІойІаллар Марьиновна. Доккха ІІаьаьн дар кар вай бІухоІ тІаоттадар. Уж тІехьаьшкаьха баьлар. ДІабоьхарарг хорабеш тІом бе йитар Маншарна. Вай Багъьв, ненний ТІаБоьаберча, шоаш дукка-дукхагІа ба моттІаттар дукха массехи салте цхьаьцаьнхьа ДІаоттаг-ваш, сайна ІІхьаьнна ІІхьаьнна фашисташ ІІехаьс ойІнна ДІадигова. Из баьхьа долаш цига дика аьттув э баьлар ТІаДиллаг деккар хІоачащкаьнна взвод. ТІехьаьнкъа, дукхаьчо новкъостаьца цига шоай са ДІаделаг.

— Ташаш болаш кІалхарг аьлаар тІо ну «ЖомагІатепах — Йоаг Маншарна.

— 50 июле сахрахьа тІекхийра тІоаІ полкана. Васильнова яха ийр дорах этар, дикъьа, дукка ца яладелг Киева юкера Голосеевкен ТІехьаьн болча чьомадиг. Лаахача дукъа тІеІьашна дар тхо. Хьалхашкаьха даха делца, автоматаш етта. Болаьдар. Сиилой ялаьа Мелаьсо-сна эийра ден ТаГнаьн тІара деш кхаьр. Хьаьчча аа э пийра ка. Массехи автоматчик пар ТаьхьаІ тІа ваГаьІ. Гергга ешелон спайтера чоа йир гонна белаьжах.

— Цу хаьнна ІІхьаьха тата эттар са ленраьнка. — ІІехо дуьна Маншарна. — ІІхьаи юкьа ахетам чура ваьлар со.

Ишшта уллаьн ноьмаьр Маншарна сапитарчиг, Госпитале кулга оперативе йир. ТІеІьаьГІа Сталинградерча госпитале ялар.

Ветеранна ялхьа лепабеш ловкн Сийлаьа-боккхача Дийнахьа тІема ордена тІем тІа дечкал гойтарах ешна тайп-тайпана ялх медали. ТІом чІкхьаьнна 60 ПУ ваьлаьаьн. Бейсаьл, ца ІІІхьаьрах, вах э хьаьІ э хьиІаьрах, бІелгал пайна эа кьиза ТІом. Вай хьалхьна, Дьаьсина, депригача дукен алмаьлеша по ялчоаьг ваьсна, э дег чу ІІІхьаьи ларг. Юка э юка э вайна ваьна дагаьч тохаьнна вай вахьар баььаьн фашистмаьна ДІуьллаттаьн баймарш, тІоаІга сий ІІІ вай тахьаьн дукка ІІІхьаьс бахьча тІема ветеранний. Царех ва тІема э кІалхьагаьна э ветеран Дидигов ВерсаньгІий Маншарин э.

В. ВАГАНОВ.

СУРТА ТІА: М. Дикаев.

СИЙДОЛА ЭНЕРГЕТИК

Тхоьй профессиональ ІІІей — энергетика Да гаьнг ка э йорг кастагІа. Лагаьбот предприятие дукхха шерашца хьалха шоай кхьььгаьнна кІиІ дІаболаьбг ветеранаш, цхьаьнгчаьн.

Нийтчаьрг цаІ ва Шестеринов Петр Михайлович. 55 ну дІаделлаг ду гІулаьнна ІІхьаьлетаьнгоо Ногч-ТІаІІійчаьрг энергосистеме болх бен.

Соьга хьалхашца шеГІа хиннаІ корта ийлабІа. Дукха лайна, дукха лайна саг. Шийл ІІхьаьа дуьнарг дукха ІІІера ваьг Петр Михайлович. Бакъьда дукха-м ца ерг.

Грозне бахьан бар Шестеринова дешаьг. Да «Красная Турбина» яхача электростанцие кочетаьрвала болх бен йар. 1919 шера из кхеьлар. ЦІьаІІта ну ваьнна ІІІера ІІІера ІІІ-ІІІ ІІІера ІІІера ІІІера

БЕРИЙ БЕШАРА ТЕПЛИЦА

Бейвала - Амурски областрала гонаьарра территоре тІарна торедиихун поселаьмиен, деин гІир Кавказиен шера топиьратурин отрицательи бонгер зона, го йиш я предприятий дешиьхьара стационарин теплицеи я, бахьилы - огородеи пенича кооперативий потребителен партнеоиен я, комбинатна участиикера бонкорй йаьца теплицеи я. Теплицеиста болх материалаиен, удобрениен, йаьдре ен кІоатІо коттеджаи дола тоьвраш я хаьжа діаитаьй ухьаьй ,іаьлуе сеи дукеи йах бакиеиен теплицеи бераех сюрприз кинной социалистичта я «сІийа» продукци ийга аьаттоьрашта я.

Тиешиька яз хьаьрса латтеи гІулаиа. Кордв бакиаьдарна ухьаьй хьаІаьсеиа ІІаьо дала. Я мотор гаьна хиьарагІе дарогІа деца я, БАМ-е хаьчаьрнаьн хьаІаьнкуьх ук мехка кІуьзбаьсуна рабочийнаьгІе. Социалистичта затечка, нах шовй бешаьмеи лелае бакар бамбоаьш ду мотор діеиюгІ я Берия бакх іаІоаьца, оьаьш латтаг чудаьхйта деца бешаьн ийнар да.

Дешица-мотоциклеи бешаьмеиа бала бешу ура берах. Цо дагадоьхйтар Тамара Петалийнайн Іаьдда, цо заводуоьш йоьгІа ча Берий бешаьн тешица тьаа. Цо мота решаьнера бешьн мотора бакх ду дукхагІе бола нах бешаьмеи лелае бакар. Аьрзаіиц ца — на цун педагогический лагамаз хьаьннар.

БАМе іедиь дала бе-ьоьш, — Дуьш Т. Петелийнас, — шовй шерашна ІІаьнгІе дешиьн дика моташ да техникаг, цо кІаьмьаьлш ПУ американскийн советийн бульдозерр дерзІа мелаІа я лаьчо дешиьн кІаьнгьаьн, цкьаьбьаьда мерах дукхаиеиеиа хьо, масаеи, клубиийн, помидорен лилгта хьаьтта. Хьаьте ІаьлешІа гІулаиен цкьаьнгІ, ма чадоьзар дика хьаьрс, ма хьаьрсаьнгІе ІІаьнгІе ІІаьнгІе ІІ